

Notat vedr. alternative løsningsmodeller til den foreslåede flexafregning

Kontor/afdeling
Center for Forsyning

Dato
Maj 2018

J nr. 2016-9512

Indhold

Opsummering	3
1. Baggrund	5
2. Målgruppen for de alternative løsningsmodeller	7
3. Dialog med interessenter.....	8
3.1 Netvirksomheder og elhandelsvirksomheder.....	9
3.2 Solcelleejere/solcelleforeninger	9
4. Identificerede alternative løsningsmodeller	10
4.1 Kompensationsmodeller	11
4.1.1 Kompensationsmodel 1: Økonomisk kompensation til de øgede momsudgifter.....	11
4.1.2 Kompensationsmodel 2: Lempe momsbetalingen ved at opretholde årsbaseret nettoafregning for momsopgørelsen	12
4.1.3 Kompensationsmodel 3: Økonomisk kompensation baseret på egenproducentens VE-anlæg.....	13
4.1.4 Kompensationsmodel 4: Fritage de berørte anlægsejere for momsbetaling af elforbruget.....	14
4.1.5 Kompensationsmodel 5: Mulighed for at forkorte overgangsordningen for årsbaseret nettoafregning mod forhøjet pristillæg.....	14
4.1.6 Kompensationsmodel 6: Mulighed for ændring af 60-40 støtteordning som følge af ændrede støtteforudsætninger	15
4.1.7 Kompensationsmodel 7: Udvide 6 kW-grænsen for egenproducenter med årsbaseret nettoafregning	15
4.1.8 Kompensationsmodel 8: Kompensation for dele af elafgiften.....	16
4.1.9 Kompensationsmodel 9: Ny tilskudsordning	16
4.1.10 Kompensationsmodel 10: Frivillig momsregistrering	17
4.1.11 Delkonklusion	18
4.2 Elmarkedsmodeller	18

Energistyrelsen

Amaliegade 44
1256 København K

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

4.2.1 Udfordringer ved at fastholde skabelonafregning fælles for alle elmarkedsmodellerne	19
4.2.2 Elmarkedsmodel 1: Markedet rettes op ved, at den samlede overskudsproduktion sælges ind i markedet på central basis	21
4.2.3 Elmarkedsmodel 2: Markedet rettes for akutte fejl/problemer via nettabet	25
4.2.4 Elmarkedsmodel 3: Elhandelsvirksomhederne overtager handel med kundens produktion fra Energinet	27
4.2.5 Elmarkedsmodel 4: Vente med udrulning af flexafregning overfor de årsnettoafregnede egenproducenter til 2021	29
4.2.6 Delkonklusion	30
5. Konklusion.....	30
Bilag 1 – Eksempel på beregning af meromkostning på elindkøbet	32
Bilag 2 – Beskrivelse af meromkostninger ved de alternative elmarkedsmodeller set i forhold til den af Energinet anmeldte model.....	34

Opsummering

Dansk Energi og Energinet har i fællesskab udviklet en model for timeafregning (flexafregning) af den almindelige husholdningsforbruger og mindre erhvervsvirksomheder. Når flexafregning udrulles, vurderes denne at betyde en meromkostning på i gennemsnit 200-500 kr. årligt for egenproducenter af vedvarende energi med årsbaseret nettoafregning. Meromkostningen er primært knyttet til en øget momsbetaling i forbindelse med afregning af elindkøbet.

Ministeren har bedt sit ministerium og Energinet om økonomisk og lovgivningsmæssigt at belyse, om der findes en alternativ model, der ved overgangen til flexafregning giver gruppen af egenproducenter med årsbaseret nettoafregning vilkår svarende til, hvad de har i dag, uden at regningen overføres til andre forbrugere.

Arbejdsgruppen, som har stået for belysningen, har samlet set identificeret 14 alternative løsningsmodeller til fuld udrulning af flexafregning til alle elforbrugere. Modellerne kan deles op i to overordnede modeltyper:

- **Kompensationsmodeller** hvor alle elforbrugere overgår til flexafregning i henhold til Energinets anmeldte model. Kompensationsmodellerne har til formål at kompensere de årsnettoafregnede egenproducenter for hele eller dele af meromkostningen knyttet til afregning af indkøbet.
- **Elmarkedsmodeller** hvor de årsnettoafregnede egenproducenter som udgangspunkt holdes udenfor flexafregning. Modellerne har til formål at finde løsninger på den tidsmæssige forskydning i elmarkedet som følger af, at dele af de årsnettoafregnede egenproducenters produktion ikke finder sted, samtidig med at der forbruges.

Alle modellerne er vurderet økonomisk og juridisk ud fra følgende overordnede kriterier:

- A. Om de sikrer uændrede økonomiske vilkår for de årsnettoafregnede egenproducenter for så vidt angår elindkøb, PSO og elafgifter.
- B. Om de er juridisk mulige indenfor rammerne af den nugældende og forventede fremtidige lovgivning og EU-regulering.
- C. Om de økonomisk kan implementeres, uden at andre forbrugere får en stor regning.

Alle kriterier skal være opfyldt, for at modellen vurderes at være en mulig løsning at gå videre med. I nedenstående tabel er det med farver illustreret, om hvert enkelt vurderingskriterie er opfyldt helt (grøn markering), delvist (orange markering) eller slet ikke (rød markering). Kun en løsningsmodel hvor alle felter (A, B og C) er udfyldt med grøn, vurderes at være en mulig løsning.

Alternative løsningsmodeller i f.t. vurderingskriterie:		A	B	C
Kompensationsmodeller	1. Økonomisk kompensation til de øgede momsudgifter	Yellow	Red	Green
	2. Lempe momsbetalingen ved at opretholde årsbaseret nettoafregning for momsopgørelsen	Yellow	Red	Green
	3. Økonomisk kompensation baseret på egenproducentens VE-anlæg	Green	Red	Green
	4. Fritage de berørte anlægsejere for momsbetaling af elforbruget	Yellow	Red	Green
	5. Mulighed for at forkorte overgangsordningen for årsbaseret nettoafregning mod forhøjet pristillæg	Yellow	Red	Green
	6. Mulighed for ændring af 60-40 støtteordning som følge af ændrede støtteforudsætninger	Green	Red	Green
	7. Udvide 6 kW-grænsen for egenproducenter med årsbaseret nettoafregning	Red	Red	Green
	8. Kompensation for dele af elafgiften	Green	Red	Green
	9. Ny tilskudsordning	Yellow	1	2
	10. Frivillig momsregistrering	Yellow	Green	Green
Elmarkedsmodeller	11. Markedet rettes op, ved at den samlede overskudsproduktion sælges ind i markedet på central basis	Red	Red	Yellow
	12. Markedet rettes for akutte fejl/problemer via nettabet	Red	Red	Green
	13. Elhandelsvirksomhederne overtager handel med kundens produktion fra Energinet	Yellow	Red	Green
	14. Vente med udrulning af flexafregning overfor de årsnettoafregnede egenproducenter til 2021	Red	Red	Green

Som det fremgår, vil ingen af de identificerede modeller kunne opfylde samtlige vurderingskriterier, idet de enten ikke vil kunne implementeres indenfor nugældende lovgivning, eller fordi de ikke vil kunne sikre uændrede økonomiske vilkår for alle de årsnettoafregnede egenproducenter.

Som led i den juridiske vurdering har arbejdsgruppen bedt SKAT om at vurdere 3 af kompensationsmodellerne og alle 4 elmarkedsmodeller.

Det er SKAT's vurdering, at ingen af de 7 modeller er mulige, enten fordi de er udenfor rammerne af EU's momsdirektiv, fordi EU's Energibeskatningsdirektiv ikke

¹ Modellen vil ikke kunne godkendes juridisk, hvis der er tale om overkompensation.

² Modellen vil medføre ekstra administrative omkostninger for staten.

giver mulighed for en særordning, eller fordi det ikke er muligt at opretholde et system med nettoafregning, hvor opgørelsen af moms ikke følger opgørelsen af den mængde varer, som omsættes (salg og køb)³. 5 af de øvrige kompensationsmodeller vil ikke kunne føres ud i livet, da de ikke lever op til reglerne om statsstøtte. Endelig vil de to sidste kompensationsmodeller (Ny tilskudsordning og Frivillig momsregistrering) ikke kunne sikre uændrede økonomiske vilkår til alle årsnettoafregnede egenproducenter.

Dermed har arbejdsgruppen vurderet, at ingen af de identificerede modeller vil kunne opfylde samtlige vurderingskriterier.

Som led i arbejdsgruppens arbejde, kom det frem, at nogle af de årsnettoafregnede egenproducenter vil kunne lade sig momsregistrere med tilbagevirkende kraft og dermed vil kunne få moms tilbage på deres investering. I givet fald vil der dog skulle betales salgsmoms, udtagningsmoms og ”byttedmoms”, ligesom genoptagelse kan have skattemæssige konsekvenser, herunder regulering af de skattemæssige afskrivninger. Denne mulighed indgår i arbejdsgruppens løsningsalternativer som kompensationsløsning 10: Frivillig momsregistrering.

Modellen fungerer ikke i sig selv som en løsningsmodel på flexafregningsproblematikken, men som en mulighed for at imødekomme egenproducenterne, da nogle af dem i tilfælde af frivillig momsregistrering vil kunne få moms tilbage på deres investering. Problematikken omkring øgede udgifter vil vedblive med at eksistere under denne model.

1. Baggrund

Dansk Energi og Energinet har i fællesskab udviklet en model for timeafregning (flexafregning) af den almindelige husholdningsforbruger og mindre erhvervsvirksomheder. Dette er i overensstemmelse med bekendtgørelsen om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet i slutforbruget⁴, hvoraf det fremgår, at *netvirksomhederne skal indsende tilmålte forbrugsdata til datahubben, når der er idriftsat fjernaflæste elmålere, og når der er udarbejdet forskrifter af Energinet for en model for timeafregning af timeforbrugere.*

Beregningsmodellen gør det muligt at afregne det enkelte forbrugssteds forbrug og produktion i forhold til variable timepriser. Flexafregning er således en forudsætning for, at det fulde potentiale i ca. 3,3 mio. fjernaflæste målere kan udnyttes af forbrugerne, som derved kan opnå en økonomisk gevinst ved at flytte forbrug fra dyre til billigere timer. I maj 2017 var der udrullet knap 2,1 mio. fjernaflæste

---

³ Afgørelse fra Landsskatteretten (SKM2016.484.LSR) vedrørende solcelleanlæg.

⁴ BEK nr 1358 af 03/12/2013

målepunkter⁵, og den resterende udrulning af ca. 1,2 mio. målere forventes gennemført nogenlunde jævnt henover de kommende år frem imod 2020.

Mens overgangen til flexafregning generelt vurderes at være en økonomisk fordel for den enkelte elforbruger⁶, forventes solcelleejere og andre egenproducenter med årsbaseret nettoafregning at opleve en meromkostning i forbindelse med flexafregning på i gennemsnit 200-500 kr. årligt⁷.

Meromkostningen består overvejende af, at egenproducenter, der er omfattet af nettoafregning alene betaler moms af nettoforbruget. Det betyder, at elektricitet, der er leveret til el-nettet, modregnes i ejernes elforbrug på årsbasis. Det er kun nettoforbruget (differencen på den leverede og forbrugte elektricitet), der er blevet pålagt moms fra elhandlerens side. Nettoafregning vil momsmæssigt ophøre på baggrund af en afgørelse fra landsskatteretten. En mindre del af meromkostningen opstår som følge af spotprisforskelle imellem salg af overskudsproduktion til lavere priser om sommeren og køb af elforbrug til højere priser om vinteren. I bilag 1 fremgår et eksempel på, hvordan meromkostningen fremkommer.

Ministeren har på baggrund af egenproducenternes øgede omkostninger ved at overgå til flexafregning bedt sit ministerium og Energinet om økonomisk og lovgivningsmæssigt at belyse alternative modeller, med henblik på at undersøge om der findes en model, der giver gruppen af egenproducenter med årsbaseret nettoafregning vilkår svarende til, hvad de har i dag, uden at andre kunder sidder tilbage med en stor regning. Der er således nedsat en arbejdsgruppe ledet af Energistyrelsen og med deltagelse fra departementet og Energinet med henblik på at belyse ovenstående problemstilling.

Lovgivningsmæssig ramme

Der er i forbindelse med arbejdet foretaget en vurdering i forhold til gældende ret indenfor EFKM's ressortområde såvel som den kommende EU-regulering, navnlig Vinterpakken, således som den foreligger på tidspunktet for udarbejdelsen af dette notat. Vinterpakken er på nuværende tidspunkt under forhandling, og dens endelige resultat er derfor endnu usikkert. Nogle af løsningsmodellerne har været forelagt SKAT, som har foretaget en vurdering ud fra gældende lovgivning indenfor deres ressortområde.

---

⁵ Kilde: Energitilsynet, September 2017 baseret på netvirksomhedernes indberetninger fra maj 2017.

⁶ Se evt. Energinet, 2013, Samfundsøkonomisk analyse af udrulning af fjernaflæste timeelmålere, og Energistyrelsen, 2013, Resumé af samfundsøkonomisk analyse ved fuld udrulning af fjernaflæste elmålere.

⁷ Kilde: Energinet's metodeanmeldelse fra juni 2017, Bilag 1 - [Energinet.dk](https://energinet.dk/EI/Rammer-og-regler/Markedsforskrifter-i-Hoering)'s metoder for flexafregning - Tillæg vedr. årsbaseret nettoafregning, som kan findes på <https://energinet.dk/EI/Rammer-og-regler/Markedsforskrifter-i-Hoering>.

Økonomiske konsekvenser

Nogle af de alternative løsningsmodeller vil medføre meromkostninger set i forhold til udrulning af flexafregning. Meromkostningerne for hver af modellerne er estimeret i samarbejde med Energinet og elbranchen med brug af Energinets anmeldte model for flexafregning som baseline. Meromkostningerne er estimeret per aktørgruppe og/eller kundegruppe, således at det er muligt at vurdere, om det lader sig gøre at finde en alternativ løsningsmodel, der på én gang kan sikre uændrede vilkår for de årsnettoafregnede egenproducenter, uden at andre kunder skal betale en stor regning.

Meromkostningerne skal betragtes som grove skøn.

2. Målgruppen for de alternative løsningsmodeller

Målgruppen for de alternative løsningsmodeller er de årsnettoafregnede egenproducenter, som udgør den såkaldte nettoafregningsgruppe 6. 97 pct. af målgruppen er solcelleejere.

Årsbaseret nettoafregning omfatter VE-anlæg op til 6 kW per husstand eller per 100 m² ikke erhvervs-mæssig benyttet bebyggelse, som er købt senest 19. november 2012. Overgangsperioden for de årsnettoafregnede anlæg er på 20 år, hvorfor ordningen ophører for alle anlæg per 20. november 2032.

Afregningsgruppe 6 repræsenterer i følge DataHub i alt ca. 84.700 egenproducenter med en samlet effekt på ca. 470 MW og en samlet årlig overskudsproduktion til elnettet på ca. 320 GWh. Anlæggene producerer i alt ca. 400 GWh per år, hvoraf egenproducenterne forbruger ca. 20 pct., mens der produceres.

Forbrugerne i afregningsgruppe 6 benytter sig af forskellige vedvarende energikilder i forskellige anlægsstørrelser:

Anlægsstørrelse	0 - 6 kW		6,1 - 25 kW		25,1 - 50 kW		> 50 kW	
	Antal	Effekt kW	Antal	Effekt kW	Antal	Effekt kW	Antal	Effekt kW
Solceller	82.507	425.451,7	1.079	11.615,7	263	10.211,2	151	18.844,6
Vindmøller	673	3.827,5	11	136,0	0	0,0	2	280,0
Vandkraft	9	37,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Bioforbrænding	5	23,8	0	0,0	0	0,0	1	84,0
I alt	83.194	429.341	1.090	11.752	263	10.211	154	19.209

Kilde: Energinet via udtræk fra DataHub, September 2017.

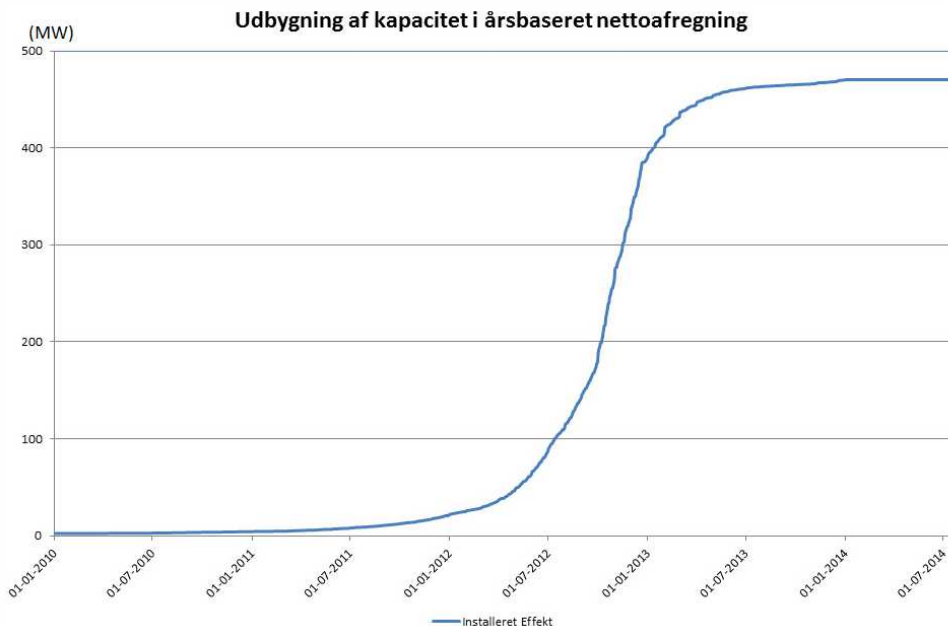
Langt de fleste egenproducenter i afregningsgruppe 6 – 98 pct. eller ca. 83.200 ud af de ca. 84.700 anlæg - er registreret som private husholdninger. Effektmæssigt udgør de private husholdninger 92 pct. eller ca. 430 MW ud af de i alt ca. 470 MW.

Fordelingen på energikilder og anlægsstørrelse ser således ud for de private husholdninger:

Ejet af private husholdninger	0 - 6 kW		6,1 - 25 kW		25,1 - 50 kW		> 50 kW	
	Antal	Effekt kW	Antal	Effekt kW	Antal	Effekt kW	Antal	Effekt kW
Solceller	81.850	423.144,7	667	5.677,7	37	1.415,8	1	402,0
Vindmøller	665	3.786,0	9	114,0	0	0,0	0	0,0
Vandkraft	8	31,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Bioforbrænding	5	23,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0
I alt	82.528	426.986	676	5.792	37	1.416	1	402

Kilde: Energinet via udtræk fra DataHub, september 2017.

Langt de fleste anlæg i afregningsgruppe 6 er kommet til i perioden 2012-2013, hvilket fremgår af nedenstående graf, som viser den akkumulerede udvikling i den installerede effekt i afregningsgruppe 6.

Kilde: Energinet, september 2017.

3. Dialog med interessenter

Arbejdsgruppen har undervejs i arbejdet inddraget Solcelleforeninger foruden repræsentanter fra de forskellige aktører i elbranchen. Nedenfor beskrives det,

hvordan de forskellige interessenter er blevet inddraget, samt hvilke synspunkter der er kommet til udtryk i dialogen.

3.1 Netvirksomheder og elhandelsvirksomheder

Netvirksomheder og elhandelsvirksomheder har været inddraget via to møder med deltagelse af repræsentanter fra Dansk Energi og De Frie Energiselskaber. Brancheforeningen Energisammenslutningen er også blevet inviteret, men har valgt ikke at deltage i møderne.

Dialogen med brancheforeningerne er blevet brugt til at drøfte identificerede løsningsmodeller samt at få identificeret yderligere mulige løsninger. Derudover er dialogen blevet brugt til at få meromkostningselementerne ved de forskellige alternative løsningsmodeller defineret til brug for en efterfølgende økonomisk vurdering af alle elmarkedsmodellerne.

I dialogen med elbranchen fremkom tre alternative løsningsmodeller i tillæg til de modeller, som allerede var blevet identificeret af arbejdsgruppen:

- Kompensation for merudgiften til elindkøbet
- Afregningsgruppe 6 erstattes af en kompensation for merudgift til elindkøb samt værdi af nettoafregning af PSO og elafgift
- Elhandelsvirksomhederne overtager handel med kundens produktion fra Energinet

De tre modeller indgår i den samlede liste af identificerede modeller, jvf. afsnit 4 nedenfor.

Elbranchen har overfor arbejdsgruppen understreget, at de foretrækker en fuld udrulning af flexafregning til alle forbrugere. De tre modeller præsenteret af elbranchen fastholder derfor alle en fuld udrulning af flexafregning til alle almindelige husholdningsforbrugere og mindre erhvervsvirksomheder.

3.2 Solcelleejere/solcelleforeninger

Som det fremgår ovenfor, så består målgruppen for de alternative løsningsmodeller langt overvejende af solcelleejere. Arbejdsgruppen har derfor afholdt et dialogmøde med repræsentanter fra Dansk Solcelleforening, Danske Solcelleejere og Landsforeningen af solcelleejere.

På mødet blev baggrunden for flexafregning gennemgået sammen med forklaringen på, hvorfor der forventes at opstå en meromkostning i forbindelse med afregning af selve elindkøbet. Processen for afdækning af alternative løsningsmodeller blev også præsenteret. Repræsentanterne havde desuden mulighed for at stille afklarende tekniske spørgsmål samt kommentere på det præsenterede materiale.

Repræsentanterne bekræftede kritikken af meromkostningen ved modellen for fuld flexafregning.

Derudover efterspurgte de en simpel alternativ model, som ikke fører til nye ansøgnings- og dokumentationskrav. Repræsentanterne gav i øvrigt udtryk for, at de ser solcelleejere som en vigtig del af fremtidens fleksible elmarked med aktive elforbrugere, hvorfor en alternativ løsning ideelt set også gerne skal kunne sikre, at medlemmerne kan agere aktivt og prisfleksibelt.

Branchen nævnte som en konkret alternativ løsning, at man kunne fjerne den nugældende 6 kW-grænse for alle egenproducenter i afregningsgruppe 6. Dette forslag til en alternativ model indgår i den samlede liste af identificerede modeller, jvf. afsnit 4 nedenfor.

4. Identificerede alternative løsningsmodeller

De identificerede alternative løsningsmodeller kan inddeles i to overordnede hovedgrupper med hver sine tekniske, økonomiske og juridiske problemstillinger.

Nedenfor fremgår et overblik over de identificerede modeller. Modellerne uddybes efterfølgende.

Kompensationsmodeller	1. Økonomisk kompensation til de øgede momsudgifter
	2. Lempe momsbetalingen ved at opretholde årsbaseret nettoafregning for momsopgørelsen
	3. Økonomisk kompensation baseret på egenproducentens VE-anlæg
	4. Fritage de berørte anlægsejere for momsbetaling af elforbruget
	5. Mulighed for at forkorte overgangsordningen for årsbaseret nettoafregning mod forhøjet pristillæg
	6. Mulighed for ændring af 60-40 støtteordning som følge af ændrede støtteforudsætninger
	7. Udvide 6 kW-grænsen for egenproducenter med årsbaseret nettoafregning
	8. Kompensation for dele af elafgiften
	9. Ny tilskudsordning
	10. Frivillig momsregistrering
Elmarkedsmodeller	11. Markedet rettes op, ved at den samlede overskudsproduktion sælges ind i markedet på central basis
	12. Markedet rettes for akutte fejl/problemer via nettabet
	13. Elhandelsvirksomhederne overtager handel med kundens produktion fra Energinet

	14. Vente med udrulning af flexafregning overfor de årsnettoafregnede egenproducenter til 2021
--	--

Modellerne vil i det følgende blive beskrevet og vurderet ud fra følgende overordnede kriterier:

- A. Om de sikrer uændrede økonomiske vilkår for de årsnettoafregnede egenproducenter for så vidt angår elindkøb, PSO og elafgifter.
- B. Om de er juridisk mulige indenfor rammerne af den nugældende og forventede fremtidige lovgivning og EU-regulering.
- C. Om de økonomisk kan implementeres uden at andre forbrugere får en stor regning.

4.1 Kompensationsmodeller

Kompensationsmodellerne har alle til formål at kompensere de årsnettoafregnede egenproducenter for hele eller dele af den merbetaling, der følger af overgangen til flexafregning. De kompensationsmodeller som beskrives nedenfor er både kompensationsmodeller i form af forskellige slags tilskudsordninger og i form af andre tiltag, som kan forbedre de økonomiske vilkår for de pågældende egenproducenter. Energinet's beregninger viser, at merbetalingen langt overvejende består af moms, hvorfor kompensationsmodellerne langt overvejende, men ikke udelukkende, fokuserer på at kompensere for momsbetalingen.

Kompensationsmodellerne har den umiddelbare fordel, at alle forbrugere fuldt ud kan overgå til flexafregning med deraf følgende mulighed for at købe ind til timepriser baseret på forbrugerens individuelle forbrugsprofil. Modellerne medfører imidlertid en række juridiske udfordringer, som er beskrevet nedenfor.

4.1.1 Kompensationsmodel 1: Økonomisk kompensation til de øgede momsudgifter

Beskrivelse af modellen

Modellen er, at der gives en økonomisk kompensation til de berørte anlægsejere svarende til de øgede momsudgifter enten som tilskudsmodel under selve momssystemet eller som et tilskud fra EFKM.

Vurdering af modellen

Modellen har været forelagt SKAT, som har oplyst følgende:

”Det er ikke muligt at lave en tilskudsmodel inden for selve momssystemet. Tilskud givet af andre ministerier, kan dog godt fastsættes med baggrund i fx størrelsen i købsmomsudgifter.”

Såfremt der skal udarbejdes en kompensationsordning til virksomheders momsbetaling indenfor EFKM's område, vil der være tale om en statsstøtteordning, som skal vurderes i forhold til EU's statsstøtteregler på miljø- og energiområdet.

Da der vil være tale om støtte til elforbrugere, som også er elproducenter, skal støtten kunne gennemføres som en støtteordning, som vil være forenelig med Europa-Kommissionens retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014-2020 (2014/C 200/1). Dog regulerer disse retningslinjer alene støtte til miljøafgifter, fx elafgift, hvorfor disse retningslinjer ikke åbner mulighed for en støtteordning til dækning af momsudgifter. Derfor vil det ikke være muligt at lave en støtteordning til dækning af egenproducenters øgede momsbetalinger med hjemmel i disse regler. Herudover vil en række generelle statsstøtteretlige betingelser om bl.a. tilskyndelseseffekt skulle være opfyldt. Disse betingelser vurderes ikke mulige at opfylde her. Der henvises til punkt 4.1.3 for en nærmere beskrivelse heraf.

4.1.2 Kompensationsmodel 2: Lempe momsbetalingen ved at opretholde årsbaseret nettoafregning for momsopgørelsen

Beskrivelse af modellen

Modellen er, at opgørelsen af momsen ikke længere ville skulle følge opgørelsen af det elforbrug, som egenproducenten køber fra elleverandøren. I stedet vil momsen skulle følge principperne for opgørelse af elafgift og opgørelsen af moms. Det vil sige, at de elforbrugere som i dag har årsbaseret nettoafregning fortsat også vil skulle kunne opgøre deres moms på grundlag af en årsbaseret nettoafregning tilsvarende opgørelsen af elafgiften, uanset at afregningen af elindkøbet vil ske på timebasis.

Med denne model vil der ikke være øgede momsudgifter for denne gruppe af egenproducenter. Det skyldes, at opgørelsen af moms vil ske på samme grundlag som i dag, selvom opgørelsen af elindkøbet ændres.

Vurdering af modellen

Modellen har været forelagt SKAT, som har oplyst:

”Det er SKAT’s vurdering, at det ikke er muligt at gennemføre et system med ren nettoafregning, hvor opgørelsen af moms ikke følger opgørelsen af den mængde varer som omsættes (salg og køb). Afgørelsen fra Landsskatteretten (SKM2016.484.LSR) vedrørende solcelleanlæg medfører, at det ikke er muligt at opretholde nettoafregningsordningen i momsmæssig henseende. Dette skyldes, at salg af el til el-nettet skal anses som levering mod vederlag, hvorefter momsregistrerede anlægsejere skal opkræve moms af alle transaktioner/salg til el-nettet. Desuden vil der – uanset momsregistrering eller ikke - skulle beregnes moms af alt salg af el til solcelleejerne.”

4.1.3 Kompensationsmodel 3: Økonomisk kompensation baseret på egenproducentens VE-anlæg

Beskrivelse af modellen

Modellen er, at der gives en økonomisk kompensation til de egenproducenter, som er berettiget til årsbaseret nettoafregning. Der er her tale om en tilskudsmodel, hvor egenproducenterne får et supplerende tilskud, ud over den støtte de allerede får til deres VE-elproduktionsanlæg (typisk solcelleanlæg) i form af pristillæg til den elektricitet, som de leverer og afregner til det kollektive net.

Vurdering af modellen

De berørte egenproducenter er omfattet af Europa-Kommissionens godkendelse i medfør af statsstøtteafgørelsen N602.2004. En sådan supplerende støtte vil kræve anmeldelse til Europa-Kommissionen med henblik på deres godkendelse af støtteordningen.

Europa-Kommissionen skal vurdere, om en sådan supplerende støtte til disse egenproducenter vil være forenelig med den støtte, som de allerede modtager i medfør af den gældende støtteordning. Der er tale om en støtteordning, som er udløbet, i den forstand at det ikke er muligt at få nye anlæg ind under støtteordningen, og at ordningen er EU-godkendt efter nogle tidligere gældende retningslinjer for statsstøtte.

Herudover vil Europa-Kommissionen også skulle foretage en selvstændig statsstøtteretlig vurdering af kompensationsordningen. Det er en generel statsstøtteretlig betingelse, at statsstøtte skal have tilskyndelseseffekt, dvs. støtten skal kunne anses at udløse en investering eller aktivitet, som ellers ikke havde fundet sted. Herudover er det et krav, at støtten er proportional, dvs. at der ikke må ydes mere i støtte end nødvendigt for at opnå en given investering eller aktivitet.

I den foreslåede model skal der være tale om en kompensation til egenproducenter med årsbaseret nettoafregning på grundlag af, at de har investeret i et elproduktionsanlæg, og at denne investering ikke opnår den samme forrentning som forudsat i den oprindelige støtteordning på grund af de nye regler om flexafregning. Der vil således være tale om støtte til den allerede foretagne investering i et elproduktionsanlæg. En sådan støtte har derfor ikke ændret på investeringsbeslutningen om indkøb af elproduktionsanlægget, hvorfor støtten ikke indeholder nogen tilskyndelsesvirkning.

Derfor vurderes en sådan kompensationsmodel ikke mulig i medfør af EU's statsstøtteregler.

4.1.4 Kompensationsmodel 4: Fritage de berørte anlægsejere for momsbetaling af elforbruget

Beskrivelse af modellen

Modellen er, at der ikke opkræves momsbetaling for anlægsejere, der på nuværende tidspunkt har årsbaseret nettoafregning. Modellen vil betyde, at anlægsejerne opnår en gevinst og positiv særbehandling i forhold til andre anlægsejere og almindelige elforbrugere.

Vurdering af modellen

Det er SKAT's vurdering, at en fritagelse for moms for handel med el ikke er muligt inden for rammerne af EU's momsdirektiv.

4.1.5 Kompensationsmodel 5: Mulighed for at forkorte overgangsordningen for årsbaseret nettoafregning mod forhøjet pristillæg

Beskrivelse af modellen

Modellen er, at overgangsordningen for egenproducenter med årsbaseret nettoafregning forkortes, således at overgangsordningen udløber før 20. november 2032. Overgangsordningen for egenproducenter blev indført i 2012 i forbindelse med overgang fra årsbaseret til timebaseret nettoafregning, og gav således egenproducenter mulighed for at blive nettoafregnet for PSO og elafgift på årsbasis frem til 2032.

Der er en direkte sammenhæng mellem reglerne om nettoafregning og reglerne om pristillæg, for den el som leveres til det kollektive net. I 2012 blev der vurderet behov for, at pristillæggene til egenproducenterne skulle stige, hvis de overgik fra årsbaseret til timebaseret nettoafregning.

Den foreslåede model er således, at de årsnettoafregnede egenproducenter overgår til timebaseret nettoafregning tidligere end november 2032, og at egenproducenterne i den forbindelse vil skulle have et forhøjet pristillæg som kompensation på lige fod med andre egenproducenter, som har timebaseret nettoafregning.

Vurdering af modellen

Det er ikke muligt at flytte denne gruppe egenproducenter fra at få støtte i henhold til den nu lukkede 60-40 støtteordning (støtteordning til fremstilling af el fra et solcelleanlæg med en fast afregningspris på 60 øre pr. kwh de første 10 år efter nettilslutning og 40 øre pr. kwh de efterfølgende 10 år) til den støtteordning, som gælder for anlæg, som er tilsluttet nettet på et senere tidspunkt og derfor er omfattet af timebaseret nettoafregning. Det skyldes, at statsstøttegodkendelsen til 60-40 støtteordningen ikke omfatter støtte til andre anlægsgrupper. Det vil i givet fald kræve anmeldelse af en ny statsstøtteordning eller anmeldelse af udvidelse af den anden støtteordning. Der henvises til punkt 4.1.3, hvorfor en sådan ordning ikke vurderes at kunne blive godkendt af Europa-Kommissionen.

4.1.6 Kompensationsmodel 6: Mulighed for ændring af 60-40 støtteordning som følge af ændrede støtteforudsætninger

Beskrivelse af modellen

Modellen er, at selve pristillægget for den elektricitet, der ikke forbruges selv inden for det nettoafregnede år, hæves fra nuværende støtteniveau (60-40) til et højere niveau. Forøgelsen begrundes i, at egenproducenternes økonomi er forringet set i forhold til tidspunktet for egenproducenternes investering.

Vurdering af modellen

Den foreslåede model vil være en ændring af støtteordningen, som skal anmeldes til Europa-Kommissionen med henblik på godkendelse. Der henvises til punkt 4.1.3, hvorfor en sådan ordning ikke vurderes at kunne blive godkendt af Europa-Kommissionen.

4.1.7 Kompensationsmodel 7: Udvide 6 kW-grænsen for egenproducenter med årsbaseret nettoafregning

Beskrivelse af modellen

Modellen er, at den nuværende begrænsning for at opnå årsbaseret nettoafregning på 6 kW fjernes, således at egenproducenterne har mulighed for at opsætte eksempelvis et supplerende anlæg på 12 kW, som også vil kunne omfattes af nettoafregning på årsbasis. Modellen har ingen direkte sammenhæng med den meromkostning, der følger af flexafregning, men er taget med i denne sammenhæng, da ændringsønsket er blevet rejst af solcellebranchen på mødet om flexafregning.

Vurdering af modellen

En udvidelse af grænsen for årsbaseret nettoafregning vil have en betydning dels i forhold til elafgiftsfritagelsen og dels i forhold til fritagelsen for PSO samt pristillægget for overskudsproduktionen.

I forhold til udvidelsen af anlægget i relation til pristillæg vil der skulle foretages en vurdering af, om en sådan udvidelse kan foretages efter den nu udløbne statsstøttegodkendelse i N602.2004. Det vurderes, at en udvidelse af eksisterende anlæg, hvor kapaciteten udvides væsentligt (eksempelvis med 200 pct.) ikke vil falde ind under statsstøttegodkendelsen. Det vil derfor kræve en ny statsstøttegodkendelse, hvis der skal kunne ydes støtte til udvidelsen af anlægget. Der henvises til punkt 4.1.3, hvorfor en sådan ordning ikke forventes at kunne blive godkendt af Europa-Kommissionen.

Det bemærkes i øvrigt, at egenproducenter med anlæg, der anvender andre VE-teknologier end solceller, i praksis vil have svært ved at udvide deres anlæg, da eksempelvis en vindmølle på 6 kW ikke umiddelbart kan bygges større.

4.1.8 Kompensationsmodel 8: Kompensation for dele af elafgiften

Beskrivelse af modellen

Modellen er, at elafgiften reduceres for egenproducenter med årsbaseret nettoafregning. Denne afgiftsnedsettelse skulle kompensere egenproducenterne for deres øgede momsudgifter ved at overgå til flexafregning.

Vurdering af modellen

Det er Skatteministeriets vurdering, at elafgiften er reguleret i EU's Energibeskatningsdirektiv, og at direktivet ikke giver mulighed for en særordning af denne karakter.

4.1.9 Kompensationsmodel 9: Ny tilskudsordning

Beskrivelse af modellen

For at kompensere forbrugere i afregningsgruppe 6, kan der for denne gruppe indføres en ny tilskudsordning. Ved denne tilskudsordning vil forbrugerne få tildelt et årligt tilskud, hvor forbrugeren kompenseres for det momstab forbrugeren måtte have ved at overgå til flexafregning. Tilskuddet, der ydes vil blive opgjort fra sidste års forbrug og være på et maksbeløb omkring 1.000 kr. Forbrugeren vil ved denne model skulle underskrive en de minimis erklæring, der fastslår, at tilskuddet ikke bliver for højt.

Vurdering af modellen

En sådan tilskudsordning, hvor bestemte forbrugere kompenseres vil falde ind under statsstøttereglerne. Som det også fremgår af ovenstående, vil modellen isoleret set dog kunne falde under de minimis forordningen, og der vil således være tale om accepteret statsstøtte.

Virksomheder må som udgangspunkt gerne modtage støtte, der ikke er de minimis-støtte, samtidig med at de modtager de minimis-støtte. Virksomheder må dog ikke modtage de minimis-støtte samtidig med anden støtte til de samme støtteberettigede udgifter, hvis de minimis-støtten vil medføre en overskridelse af støtteloftet i andre fællesskabsregler – dvs. at der ikke er tale om overkompensation. Virksomheder omfatter i denne sammenhæng også forbrugere, som er egenproducenter.

Hvis den årlige kompensation alene svarer til den reelle meromkostning på mellem 200-500 kr. vil denne næppe i sig selv medføre en overkompensation. Men når de minimis-støtten kombineres med de andre relevante støtteordninger, som gælder for disse producenter i øvrigt, kan der opstå risiko for overkompensation i de tilfælde, hvor den eksisterende støtte overstiger støtteloftet.

Herudover vurderes det, at de administrative omkostninger for støttemodtagerne og staten til at håndtere en kompensation på mellem 200 til 500 kr. til cirka 84.700

egenproducenter ikke på nogen rimelig måde at være proportional med støttens omfang.

Det er således vurderingen, at de minimis-reglen vil kunne anvendes til kompensation af de berørte egenproducenter i nettoafregningsgruppe 6 under forudsætning af, at dét omkostningselement, som kompensationen under anvendelse af de minimis-reglen omfatter sammen med de støtteberettigede udgifter, som de pågældende solcelleejerne modtager anden statsstøtte til under de forskellige støtteordninger, ikke samlet set medfører en overskridelse af støtloftet i andre fællesskabsregler – dvs. at der ikke er tale om overkompensation.

Imidlertid vurderes det, at de administrative omkostninger ved anvendelsen af de minimis-reglerne for såvel støttemodtager som staten langt overstiger de forventede støttebeløb, hvorfor løsningen ikke kan anbefales.

4.1.10 Kompensationsmodel 10: Frivillig momsregistrering

Beskrivelse af modellen

Modellen er, at egenproducenter får mulighed for at lade sig frivilligt momsregistrere, hvilket giver ret til fradrag for moms af indkøb/investeringer, og dermed helt eller delvist kan imødegå den øgede momsbetaling ved flexafregning. Denne model udgør som sådan ikke en løsning på problemstillingen ift. de løbende øgede udgifter for egenproducenter, da disse vil vedblive med at eksistere efter en eventuel momsregistrering. Det skal hertil nævnes, at egenproducenterne allerede på nuværende tidspunkt kan vælge at lade sig momsregistrere. Der henvises til SKAT's udkast til styresignal for nærmere oplysninger herom.

Vurdering af modellen

SKAT har oplyst, at det er muligt for egenproducenter at lade sig frivilligt momsregistrere, da der i slutningen af 2016 er faldet en afgørelse i Landsskatteretten, som betyder, at egenproducenter kan lade sig momsregistrere, uanset at der alene er en beskeden levering til nettet.

Da nettoafregning baserer sig på udveksling af varer, hvor der ikke foretages fakturering fra egenproducenten, skal egenproducenten betale byttemoms af den elektricitet, som egenproducenten leverer til det kollektive net, og som elselskabet betaler med anden elektricitet. Egenproducenten skal desuden svare salgsmoms af overskudsproduktionen leveret til det kollektive net, samt udtagningsmoms for den mængde strøm, der forbruges øjeblikkeligt. Betaling af disse 3 momstyper (byttemoms, salgsmoms og udtagningsmoms) vil give en økonomisk ulempe for egenproducenten i forhold til hidtil, hvor der pga. nettoafregning kun er betalt moms af producentens merindkøb af elektricitet. Til gengæld kan visse egenproducenter potentielt opnå en fordel, da disse kan lade sig frivilligt momsregistrere tilbage fra

købet af anlægget og herefter lade sig afregistrere efter 5 år, når anlægget i momsmæssig forstand er afskrevet. Ved en momsregistrering med anmodning om en genoptagelse helt tilbage fra købet af anlægget, vil egenproducenterne kunne få fradrag for hele momsen, som er pålagt anlægget. Genoptagelsen af momstilsvaret kan dog have yderligere skattemæssige konsekvenser for den individuelle anlægsejer, som det ikke er muligt at belyse i dette notat, herunder konsekvenser for bl.a. opgørelsen af det skattemæssige afskrivningsgrundlag.

Det vurderes således at visse egenproducenter kan få genoptaget deres sag hos SKAT og blive momsregistreret tilbage i tid. Det vurderes at genoptagelse tidligst (fsva. salgsmoms) kan ske fra den 1. april 2012 og frem. Det vurderes, at genoptagelse også kan ske for købsmoms af anlæg, hvor købet er faktureret i perioden fra den 1. oktober 2012 og frem til den 19. november 2012. Der henvises til SKAT's udkast til styresignal for nærmere oplysninger herom.

Egenproducenter, der opfylder betingelserne for genoptagelse, vil potentielt kunne få udbetalt et negativt momstilsvær, hvilket særligt skyldes, at egenproducenterne vil kunne få fradrag for køb af deres anlæg. Genoptagelsen af momstilsvaret kan dog have yderligere skattemæssige konsekvenser for den individuelle anlægsejer, som det ikke er muligt at belyse i dette notat, herunder konsekvenser for bl.a. opgørelsen af det skattemæssige afskrivningsgrundlag.

4.1.11 Delkonklusion

På ovenstående baggrund vurderes ingen af kompensationsmodellerne at kunne opfylde alle 3 vurderingskriterier, da de ikke er forenelige med landsskatterettens kendelse, eller med EU's regler om statsstøtte, moms eller energibeskatning, og/eller efterlader administrative omkostninger, der langt overstiger meromkostningen.

Det er dog muligt, at nogle af de årsnettoafregnede egenproducenter vil kunne opnå en momsbesparelse ved at lade sig momsregistrere frivilligt med tilbagevirkende kraft.

4.2 Elmarkedsmodeller

Elmarkedsmodellerne har til formål at finde løsninger på den tidsmæssige forskydning i elmarkedet som følger af, at dele af de årsnettoafregnede egenproducenters produktion ikke finder sted, samtidig med at der forbruges. Forenklet og populært sagt kan man sige, at modellerne forsøger at løse den markeds-mæssige udfordring, der følger af, at de årsnettoafregnede egenproducenter anvender nettet som lager, når solen skinner om sommeren, så der kan forbruges af overskudsproduktionen, når der er behov for lys og varme om vinteren.

Elmarkedsmodellerne fastholder som udgangspunkt de årsnettoafregnede egenproducenter på årsbaseret skabelonafregning for at undgå meromkostningen i forbindelse med flexafregning til denne forbrugergruppe. Skabelonafregning betyder, at forbruget afregnes baseret på en gennemsnitlig forbrugsprofil i distributionsområdet. En fastholdelse af skabelonafregning indebærer et par udfordringer, som behandles først, idet de er med til at definere rammen for modellerne. Derefter vurderes hver af de identificerede elmarkedsmodeller for sig – juridisk og økonomisk.

De økonomiske vurderinger skal betragtes som grove skøn.

4.2.1 Udfordringer ved at fastholde skabelonafregning fælles for alle elmarkedsmodellerne

En fastholdelse af skabelonafregning har to udfordringer, som er fælles for alle elmarkedsmodellerne:

- i. Den medfører ekstraomkostninger for elhandelsvirksomhederne, og
- ii. den fastholder som udgangspunkt forbrugerne i en årsbaseret skabelonafregning, hvor egenproducenterne ikke vil kunne deltage aktivt i et fremtidigt fleksibelt elmarked.

Ekstraomkostninger for elhandelsvirksomhederne

Elhandelsvirksomhederne har påpeget, at der som følge af implementering af elmarkedsmodellerne vil være ekstra omkostninger til håndtering af de årsnettoafregnede egenproducenter. Ekstraomkostningerne kan betyde, at elhandelsvirksomhederne vil opkræve et ekstra gebyr eller abonnement til at dække de meromkostninger, som egenproducenterne forårsager.

En mulighed for at imødegå en yderligere opkrævning hos egenproducenterne kan være at indføre en forsyningspligt overfor elhandelsvirksomhederne.

Elhandelsvirksomhederne skal derved forsyne egenproducenterne til en reguleret pris, og omkostningerne til at administrere disse kunder vil kunne blive dækket af samtlige kunder hos elhandelsvirksomheden, og ikke kun af de berørte egenproducenter.

Der vurderes ikke at være noget til hinder i nugældende dansk og EU-lovgivning for indførelse af en sådan forsyningspligt. Der opstår dog et spørgsmål om, hvorvidt dette kan lade sig gøre i henhold til kommende EU-regulering.

Udkast til nyt eldirektiv fastsætter bl.a. regler om markedsbaserede priser:

"Elektricitetsleverandørerne skal frit kunne fastsætte den pris, til hvilken de leverer elektricitet til kunderne. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at sikre en effektiv konkurrence mellem elektricitetsleverandørerne."

En forsyningspligt med fastsættelse af en pris for berørte egenproducenter vurderes således at være i strid med det kommende reviderede eldirektiv både i forhold til en direkte ordlydsfortolkning såvel som en formålsfortolkning om at fremme konkurrencen. Dette skyldes, at elhandelsvirksomhederne ved genindførelse af forsyningspligten ikke vil have mulighed for selv at fastsætte deres pris ud fra de almindelige markedsvilkår, når prisen vil blive fast reguleret fra lovgivers side.

For at overholde eldirektivets bestemmelser vil elhandelsvirksomhederne således frit skulle have mulighed for at opkræve en højere betaling overfor egenproducenterne, på baggrund af de meromkostninger elhandelsselskabet har ved at opretholde skabelonafregning til denne kundegruppe.

Det forventes, at ovenstående EU-krav vil forblive uændret under forhandlingerne, idet der er tale om et af grundprincipperne for det liberaliserede europæiske elmarked.

Delkonklusion

Det vurderes ikke muligt frem til 2032 at opstille regler, som gør, at egenproducenterne ikke vil skulle betale de meromkostninger, som en yderligere administration ifm. at bevare åsbaseret afregning m.v. betyder.

Det vil muligvis kunne lade sig gøre juridisk på kort sigt, og senest frem til eldirektivet skal implementeres i dansk ret, at opstille regler om, at egenproducenterne ikke skal afholde meromkostningerne. En sådan regulering vil selvsagt være kortvarig og i øvrigt i kontrast til indførelse af engrosmodellen, hvor elhandelsvirksomhederne er forpligtet til at forsyne slutbrugeren til en pris, de selv fastsætter.

Det vurderes derfor ikke, at det vil være muligt at udarbejde regler, der i tilstrækkeligt omfang tilgodeser egenproducenterne, således at egenproducenterne ikke alene skal betale meromkostningerne.

Fastholdelse i skabelonafregning

Det er en væsentlig forudsætning for gennemførelse af elmarkedsmodellerne, at de årsnettoafregnede egenproducenter fastholdes på skabelonafregning. Denne forudsætning vurderes ligeledes at være i modstrid med det nye elmarkedsdirektiv, som bl.a. siger, at "intelligente målersystemer skal give slutkunderne mulighed for at få foretaget afmåling og afregning med samme hyppighed som for afregning af ubalancer på det nationale marked." Dette krav til hyppig afmåling og afregning går således imod de årsbaserede skabelonafregninger.

Det fremgår endvidere af udkast til nyt eldirektiv, at der ikke må være lovgivning, der hæmmer, at elpriserne skal afspejle de reelle forhold med hensyn til udbud og efterspørgsel. Dette krav taler ligeledes imod de årsbaserede skabelonafregninger.

Delkonklusion

Ud fra udkast til eldirektiv vurderes det således, at egenproducenterne ikke kan fastholdes i en årsbaseret nettoopgørelse af deres elforbrug, men at de skal tilbydes muligheden for at få opgjort deres individuelle elforbrug på timebasis.

En evt. alternativ model til indførelse af flexafregning vil ligeledes skulle sikre, at der sker en hensyntagen til udbud og efterspørgsel. Det vurderes endvidere, at bestemmelsen i el-direktivet vil være til hinder for, at der opstilles regler som fastholder samtlige mindre forbrugere på en afregning, som ikke afspejler det reelle udbud og efterspørgsel.

4.2.2 Elmarkedsmodel 1: Markedet rettes op ved, at den samlede overskudsproduktion sælges ind i markedet på central basis⁸

Beskrivelse af modellen

Modellen bevirker, at der sker et centralt salg af den samlede overskudsproduktion per netområde på timebasis, med tilbagekøb i henhold til den forbrugsprofil, der ligger til grund for skabelonafregningen. En "operatør" håndterer salg af produktionen på timebasis og køb af den summerede årsproduktion i henhold til den samlede skabelonprofil på årsbasis.

Modellen forudsætter, at operatørens salg og køb foregår via de tilstedeværende aktører i elmarkedet. Energien i markedet øges med samme energimængde som tilføres ved at lade de årsbaserede egenproducenter overgå til flexafregning dvs. med 1 - 1,5 pct. af det samlede årsforbrug i elsystemet.

Juridisk vurdering af modellen

I forbindelse med den juridiske vurdering af modellen sondres der i mellem hjemmelsmæssige udfordringer og udfordringer i relation til varetagelse af operatøropgaven.

Hjemmel

Det vurderes, at den ovenfor foreslåede model vil kunne rummes indenfor rammerne af elforsyningsloven vedr. udskiftning eller opgradering af eksisterende elmålere til fjernaflæste målere. Af den tilhørende bekendtgørelse om fjernaflæste målere fremgår det bl.a. at netvirksomhederne skal indsende tilmålte forbrugsdata til datahubben fra de forbrugere som har fjernaflæste målere, når der er indført en model for timeafregning.

⁸ Denne model er tidligere beskrevet bl.a. i notat 15-11159-4 "Markedsmæssig håndtering af produktion fra anlæg i årsnettoafregning ved indførelse af Flexafregning"

Dette krav vil skulle ændres, således at det ikke er obligatorisk, at der skal være en model for timeafregning af alle slutbrugere, idet denne alternative model bevirker, at slutbrugerne i afregningsgruppe 6 fortsat vil skulle afregnes på årsbasis.

En ændring af bekendtgørelsen skal forelægges for EFK-udvalget, hvilket i realiteten forudsætter et flertal i Folketinget bag ændringen.

Delkonklusion

Ud fra ovenstående vurderes der således ikke at være noget juridisk til hinder for en ændring af målerbekendtgørelsen, såfremt dette sker ved et flertal i Folketinget.

Varetagelse af operatøropgaven

Som beskrevet ovenfor kræver modellen, at der er en central operatør, der håndterer salg af produktionen på timebasis og køb af den summerede årsproduktion i henhold til den samlede skabelonprofil på årsbasis. I modellen foreslås det, at denne opgave varetages af enten Energinet eller af den respektive netvirksomhed for det enkelte netområde.

Spørgsmålet er derfor, om Energinet har mulighed for at varetage denne opgave i henhold til lovgivningen.

Loven om Energinet beskriver Energinets overordnede formål, som er at sikre en effektiv drift og udbygning af den overordnede infrastruktur på el – og gasområdet og at sikre åben og lige adgang for alle brugere af nettene.

Formålet giver umiddelbart ikke i sig selv mulighed for, at Energinet skal kunne varetage operatøropgaven, men er dog heller ikke til hinder for, at Energinet kan varetage opgaven. Energinet vil således ved en lovændring i Lov om Energinet.dk kunne få en klar hjemmel til at varetage operatøropgaven.

Energinets opgaver er også adresseret i lov om elforsyning. Det følger dog ikke umiddelbart af loven at Energinet skulle have mulighed for at varetage operatøropgaven. Der vil derfor også skulle laves en ændring til elforsyningsloven. Ændringen vil betyde, at Energinet vil få mulighed for at opkræve omkostningerne til at varetage opgaven via tariffen, som vil skulle betales ligeligt af alle forbrugere.

En anden mulighed i modellen er, at netvirksomheden i det respektive netområde skal varetage operatøropgaven. Samme spørgsmål gør sig gældende i forhold til om netvirksomhederne har mulighed for at varetage opgaven i henhold til lovgivningen.

Netvirksomhedernes opgaver er bl.a. beskrevet i lov om elforsyning, som ikke umiddelbart vurderes at indeholde en hjemmel til, at netvirksomhederne kan påtage sig opgaven. Loven vil derfor skulle ændres for at etablere den fornødne hjemmel.

Elforsyningsloven fastsætter også krav om udskillelse af aktiviteter for netvirksomheder, og siger bl.a. at andre aktiviteter, som ligger uden for bevillingen (som produktion eller handel med elektricitet), skal udføres i selvstændige selskaber med begrænset ansvar.

Såfremt der er tale om handel med elektricitet, vil operatøropgaven derfor ikke være mulig for netvirksomheden at varetage direkte i netvirksomheden.

I dette tilfælde vurderes det dog, at der ikke er tale om, at netvirksomhederne skal sælge elektricitet. Modellen omfatter, at netvirksomheden eller den udpegede centrale aktør, skal indgå en aftale med en eller flere elhandelsvirksomheder, der kan varetage produktions- og forbrugsbalanceansvaret. Det vil i denne model så være disse aktører, som netvirksomheden har indgået en aftale med, der skal forhandle energimængderne i markedet, hvilket betyder, at det ikke vil kunne anses for at være netvirksomheden, der forhandler elektriciteten.

Derudover fastsætter udkast til nyt eldirektiv også begrænsninger for hvilke opgaver, en netvirksomhed kan varetage, da udkastet lægger op til at netvirksomheden ikke må forskelsbehandle systembrugere eller begunstige sine tilknyttede virksomheder. Netvirksomhederne må således på intet tidspunkt forskelsbehandle og begunstige sine tilknyttede aktiviteter, hvilket vurderes at være i strid med ovenstående model. Det forventes ikke, at denne del vil blive ændret i eldirektivet således, at det bliver muligt for netvirksomhederne at begunstige deres egne tilknyttede aktiviteter.

Dækning af meromkostninger som følge af operatøropgaverne

Såfremt netvirksomhederne blev pålagt en ny opgave i form af ovenstående, vil opgaven være omfattet i lov om elforsyning, hvoraf det fremgår, at nødvendige omkostninger indgår som en del af prisfastsættelsen for netvirksomhedernes ydelser. Omkostningerne til operatøropgaven vil således kunne blive opkrævet via tariffen i henhold til lov om elforsyning, hvoraf det fremgår, at prisfastsættelsen "skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til." Det betyder, at omkostninger forbundet med operatøropgaven skal opkræves omkostningsægte hos den type af forbruger, der er årsag til den øgede prisfastsætning. Kompetencen til at godkende netvirksomhedernes tarifmodeller ligger uafhængigt hos Energitilsynet, men det vurderes umiddelbart, at Energitilsynet vil skulle pålægge egenproducenterne selv at afholde meromkostningen i henhold til lov om elforsyning.

Delkonklusion

Ud fra ovenstående vurderes det umiddelbart, at der er mulighed for, at Energinet kan varetage operatøropgaven, såfremt det vil blive præciseret i elforsyningsloven, hvilket vil kræve en lovændring. Derudover vurderes det også umiddelbart muligt, at netvirksomhederne varetager denne opgave, såfremt det vil blive præciseret i elforsyningsloven, hvilket også vil kræve en lovændring. Dog vurderes det umiddelbart, at Energitilsynet vil skulle pålægge egenproducenterne selv at betale omkostningerne forbundet med implementeringen af modellen via omkostningsægte nettariffrer.

Modellen har været forelagt SKAT, som har vurderet, at det efter afgørelsen fra Landsskatteretten⁹ ikke er muligt at opretholde nettoafregning i momsmæssig henseende, jf. vurdering af kompensationsmodel 2 vedrørende lempelse af momsbetalingen ved at opretholde årsbaseret nettoafregning for momsopgørelsen.

Økonomisk vurdering af modellen

Meromkostningerne er estimeret til at udgøre i alt DKK ca. 47 mio. per år og fordeler sig således per aktør(-gruppe):

<i>Markedet rettes op, ved at den samlede overskudsproduktion sælges ind i markedet på central basis (svarer til Model 2 fra Arbejdsgruppen vedr. implementering af Flexafregning)</i>				
Meromkostninger i mDKK/år	Energinet	Netvirksomheder	Elleverandører	I alt
Administrative omkostninger	1	10	18	29
Markedsmæssige omkostninger	11	3	4	18
I alt	12	13	22	47

Kilde: Energinet og Dansk Energi.

Hovedparten af meromkostningerne følger af ekstra administrative omkostninger ved at skulle opretholde skabelonafregning overfor en mindre kundegruppe helt frem til og med 2032, kombineret med at kundegruppen frit skal kunne vælge at skifte til flexafregning. De markedsmæssige omkostninger følger af omkostninger til at varetage operatørrollen inkl. ubalanceomkostninger og prisforskelle m.v. Bilag 2 sætter flere ord på de skønnede meromkostninger.

Netvirksomhederne vil jvf. ovenfor muligvis skulle videreføre meromkostningerne via nettariffrer til de årsnettoafregnede egenproducenter, mens Energinet formentlig vil påføre meromkostningerne til samtlige forbrugere. Elhandelsvirksomhederne bestemmer selv, og vil kunne påføre meromkostningerne til egenproducenterne i afregningsgruppe 6.

Meromkostningen per årsnettoafregnet egenproducent er beregnet til DKK ca. 200-350 per år inkl. moms baseret på, at meromkostningerne fordeles på 84.700

⁹ Afgørelse fra Landsskatteretten (SKM2016.484.LSR) vedrørende solcelleanlæg.

egenproducenter, mens meromkostningen til de øvrige forbrugere er beregnet til at udgøre mellem DKK 5 og 10 per år inkl. moms.

I tillæg til ovenstående drifts- og vedligeholdelsesomkostninger kommer en éngangsomkostning til udvikling af et beregningsmodul til DataHub, der kan beregne produktion per netområde. Denne omkostning vil blive påført alle forbrugere via Energinet's tariffer.

Modellen er således ikke omkostningsneutral hverken for egenproducenterne eller de øvrige forbrugere. Tværtimod er omkostningerne i samme størrelsesorden som den meromkostning på DKK 200-500 per år, der følger af en fuld udrulning af flexafregning.

4.2.3 Elmarkedsmodel 2: Markedet rettes for akutte fejl/problemer via nettabet

Beskrivelse af modellen

Modellen er en variant af ovenstående model, hvor netvirksomhederne får til opgave at sælge energi i markedet i de timer, hvor forbrugsprofilen for skabelonkunderne ellers bliver negativ, således at skabelonforbruget i stedet får værdien 0.

Netvirksomhederne håndterer i forvejen køb af deres nettab, som vil vedblive at være skabelonafregnet. De årsbaserede egenproducenters overskudsproduktion på timebasis vil i denne model reducere netvirksomhedens behov for at købe nettab i de påvirkede timer. I timer hvor overskudsproduktionen overstiger nettabet, vil netvirksomheden sælge den andel af produktionen, som overstiger nettabet i markedet via en produktionsbalanceansvarlig. Merforbruget i timer hvor egenproducenternes faktiske forbrug overstiger deres andel af skabelonen vil omvendt blive lagt oveni nettabet. På årsbasis øges nettabet med den energimængde, som sælges i markedet.

Salg og køb foregår via de tilstedeværende aktører i elmarkedet. Energien i markedet øges kun begrænset, idet mersalget i markedet kun optræder, når skabelonkurven ellers ville blive negativ. Mængden vil i praksis variere meget fra netområde til netområde.

Juridisk vurdering af modellen

For så vidt angår hjemmel og hvorledes omkostninger vil kunne blive pålagt egenproducenterne henvises til beskrivelsen af foregående model.

Netvirksomheden sælger elektricitet

Som det kan ses ovenfor, er det en nødvendighed for modellen, at netvirksomheden har mulighed for at sælge elektricitet. Vurderingen er til dels behandlet under foregående model, men ved denne model er det fastlagt, at netvirksomheden skal sælge elektricitet. Ovenfor blev det vurderet, at

netvirksomhederne ikke har mulighed for at sælge elektricitet direkte i netvirksomheden, uden at dette foregår i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar.

Elforsyningsloven er ikke i sig selv til hinder for, at de respektive netvirksomheder opretter selvstændige selskaber til at udøve salg af elektricitet. Det skal dog bemærkes, at denne model ikke anses for mulig uden en lovændring, hvor det bliver præciseret, at netvirksomheder skal oprette selvstændige selskaber til at varetage opgaven.

Som det også er beskrevet under modellen ovenfor, så er udkast til nyt eldirektiv ikke i sig selv til hinder for, at netvirksomheder sælger elektricitet. Det skal dog bemærkes, at netvirksomheden ikke må begunstige sin tilknyttede aktivitet, hvor netvirksomheden sælger elektricitet.

Delkonklusion

Ud fra ovenstående vurderes det, at lov om elforsyning ikke i sig selv er til hinder for, at netvirksomheder kan varetage operatøropgaven, da netvirksomheder godt kan drive en kommerciel opgave. Det skal dog understreges, at netvirksomheder ikke må begunstige sin egen tilknyttede aktivitet. Derudover vil det også kræve en ændring i elforsyningsloven, hvoraf det vil skulle fremgå, at netvirksomheder får hjemmel til at varetage opgaven. Udkast til nyt eldirektiv anses ej heller i sig selv for at være til hinder for, at netvirksomheder kan varetage operatøropgaven.

Det er imidlertid SKAT's vurdering, at det efter afgørelsen fra Landsskatteretten¹⁰ ikke er muligt at opretholde nettoafregning i momsmæssig henseende, jf. vurdering af kompensationsmodel 2 vedrørende lempelse af momsbetalingen ved at opretholde årsbaseret nettoafregning for momsopgørelsen.

Økonomisk vurdering af modellen

Meromkostningerne er lidt lavere sammenlignet med den forrige model, fordi de markedsmæssige omkostninger er lavere som følge af, at overskudsproduktionen delvis opfanges af nettabet. De samlede meromkostninger er estimeret til at udgøre i alt DKK ca. 38 mio. per år og fordeler sig således per aktør(-gruppe):

<i>Markedet rettes for akutte fejl/problemer via nettabet</i>				
Meromkostninger i mDKK/år	Energinet	Netvirksomheder	Elleverandører	I alt
Administrative omkostninger	1	10	18	29
Markedsmæssige omkostninger	2	3	4	9
I alt	3	13	22	38

Kilde: Energi og Dansk Energi.

¹⁰ Afgørelse fra Landsskatteretten (SKM2016.484.LSR) vedrørende solcelleanlæg.

Hovedparten af meromkostningerne følger også i denne model af ekstra administrative omkostninger ved at skulle opretholde skabelonafregning overfor en mindre kundegruppe helt frem til og med 2032, kombineret med at kundegruppen frit skal kunne vælge at skifte til flexafregning. De markedsmæssige omkostninger følger også i denne model af omkostninger til at varetage operatørrollen inkl. ubalanceomkostninger og prisforskelle m.v. Dertil kommer omkostninger som følge af et forøget nettab. Bilag 2 beskriver meromkostningerne med flere detaljer.

I henhold til samme principper som nævnt under den foregående model er meromkostningen per årsnettoafregnet egenproducent beregnet til DKK ca. 200-350 per år inkl. moms baseret på, at meromkostningerne fordeles på 84.700 egenproducenter, mens meromkostningen til de øvrige forbrugere er beregnet til at udgøre mellem DKK 1 og 10 per år inkl. moms.

Denne model er således heller ikke omkostningsneutral hverken for egenproducenterne eller de øvrige forbrugere, idet meromkostningen også for denne model er i samme størrelsesorden som den meromkostning på DKK 200-500 per år, der følger af en fuld udrulning af flexafregning.

4.2.4 Elmarkedsmodel 3: Elhandelsvirksomhederne overtager handel med kundens produktion fra Energinet

Beskrivelse af modellen

Modellen tager udgangspunkt i Energinets model for flexafregning derved, at produktion og forbrug for hvert anlæg timeaf læses og indrapporteres til Datahub hver for sig. Egenproducentens elleverandør varetager operatørrollen og indmelder herefter produktion og forbrug separat i balancemarkederne baseret på separate aftaler med forbrugs- og produktionsbalanceansvarlige aktører¹¹, hvorved problemer med negativ forbrugskurve elimineres. Elhandelsvirksomheden tilpasser sit afregningssystem til at kunne opretholde en årsbaseret nettoafregning af elindkøbet inklusive den dertil hørende moms.

Modellen har den fordel, at balanceansvar og håndtering af årsbaseret nettoafregning af elindkøbet konkurrenceudsættes. Samtidig indebærer den, at elhandelsvirksomhederne har mulighed for at udvikle markedsmodeller, som tilgodeser forbrugsfleksibilitet også hos de årsnettoafregnede egenproducenter, fordi al handel i engrosmarkedet sker ud fra kundens faktiske forbrug fra elnettet og faktiske leverance til elnettet - dvs. at forbruget afregnes i henhold til flexafregning i engrosmarkedet.

---

¹¹ Produktionsbalanceansvaret kan muligvis varetages via aftagepligten, hvorved omkostningerne for egenproducenten bliver mindre, da elhandelsvirksomheden modtager ren spotpris for produktionen, og ubalanceomkostningerne dækkes via Energinet's tariffer/finansloven.

Modellen medfører imidlertid, at de årsnettoafregnede egenproducenter eksponeres for risikoen for en stigning i elabonnementet, idet elhandelsvirksomhederne vil skulle påtage sig ekstraopgaver relateret specifikt til denne kundegruppe.

Juridisk vurdering af modellen

Der henvises til afsnit 4.2.1 om håndtering af meromkostninger.

Modellen har været forelagt SKAT, som har oplyst, at det er SKAT's vurdering, at det efter afgørelsen fra Landsskatteretten¹² ikke er muligt at opretholde nettoafregning i momsmæssig henseende, jf. vurdering af kompensationsmodel 2 vedrørende lempelse af momsbetalingen ved at opretholde årsbaseret nettoafregning for momsopgørelsen.

Derudover vurderes der ikke umiddelbart at være noget i nuværende eller kommende lovgivning, der er til hinder for en gennemførelse af denne model.

Økonomisk vurdering af modellen

Meromkostningerne forbundet med denne model er markant lavere sammenlignet med de forrige modeller, fordi den er baseret på en fuld udrulning af flexafregning til alle forbrugere. Sammenlignet med den af Energinet anmeldte model vil hverken Energinet eller netvirksomhederne opleve meromkostninger.

Elhandelsvirksomhederne som skal opretholde en årsbaseret afregning til en mindre kundegruppe vil imidlertid opleve administrative meromkostninger. Bilag 2 beskriver meromkostningerne med flere detaljer.

De samlede meromkostninger er estimeret til at udgøre i alt DKK ca. 13 mio. per år svarende til DKK ca. 5-250 per år inkl. moms per årsnettoafregnet egenproducent baseret på, at meromkostningerne fordeles på 84.700 egenproducenter.

Meromkostningen til de øvrige forbrugere er 0, hvis elhandelsvirksomhederne udfakturerer meromkostningerne til egenproducenterne og er beregnet til at udgøre ca. 5 DKK per år, hvis de fordeles på samtlige forbrugere.

Denne model er billigere end de øvrige og mere markedstro men vil ej heller sikre uændrede vilkår til hverken egenproducenter eller de øvrige forbrugere.

---

¹² Afgørelse fra Landsskatteretten (SKM2016.484.LSR) vedrørende solcelleanlæg.

4.2.5 Elmarkedsmodel 4: Vente med udrulning af flexafregning overfor de årsnettoafregnede egenproducenter til 2021

Beskrivelse af modellen

Modellen vil i praksis betyde, at de årsnettoafregnede egenproducenter i afregningsgruppe 6 holdes tilbage, når flexafregning rulles ud i et specifikt netområde. Flexafregning udskydes dermed til 1.1.2021 overfor denne forbrugergruppe.

De årsnettoafregnede egenproducenter oppebærer dermed mulighed for årsbaseret nettoafregning af elindkøbet helt frem til og med 2020, hvorefter de vil blive skiftet til flexafregning på linje med alle andre almindelige husholdninger og mindre erhvervsvirksomheder. Årsbaseret nettoafregning af elindkøbet fastholdes dermed ca. 2 år længere end forventet i forhold til den af Energinet anmeldte model.

I praksis vil en udskydelse også gå ud over nogle af de øvrige forbrugere, idet udrulning i det enkelte netområde vil blive begrænset af, at der vil skulle være en tilpas stor mængde skabelonafregnede forbrugere tilbage i netområdet til at kunne opfangе overskudsproduktionen fra egenproducenterne.

Juridisk vurdering af modellen

Det vurderes, at der umiddelbart ikke vil være noget i nuværende lovgivning, der er til hinder for at gennemføre denne model. Ved denne model vil det således heller ikke være nødvendigt at ændre på målerbekendtgørelsen, da denne først fastsætter krav om flexafregning i 2020.

I praksis vil en udskydelse dog betyde, at flexafregning overfor ca. 1 mio. almindelige forbrugere udskydes til 2020. Dette skyldes, at det er nødvendigt at bevare en vis mængde skabelonafregnet forbrug, som kan opveje egenproducenternes produktion.

Det er i øvrigt SKAT's vurdering, at det efter afgørelsen fra Landsskatteretten¹³ ikke er muligt at opretholde nettoafregning i momsmæssig henseende, jf. besvarelsen af kompensationsmodel 2 vedrørende lempelse af momsbetalingen ved at opretholde årsbaseret nettoafregning for momsopgørelsen.

---

¹³ Afgørelse fra Landsskatteretten (SKM2016.484.LSR) vedrørende solcelleanlæg.

Økonomisk vurdering af modellen

De samlede meromkostninger er estimeret til at udgøre i alt DKK ca. 32 mio. per år og fordeler sig således per aktør(-gruppe):

Vente med udrulning af Flexafregning overfor de årsnettoafregnede egenproducenter til 2021				
Meromkostninger i mDKK/år	Energinet	Netvirksomheder	Elleverandører	I alt
Administrative omkostninger	0	7	12	19
Markedsmæssige omkostninger	0	3	10	13
I alt	0	10	22	32

Kilde: Energinet og Dansk Energi.

Hovedparten af meromkostningerne følger af, at netvirksomheder og elhandelsvirksomheder vil skulle opretholde skabelonafregning overfor en mindre kundegruppe – dog kun frem til og med 2020. De markedsmæssige omkostninger følger af afledte ubalanceomkostninger og prisforskelle ved at udjævne forbruget over året. Bilag 2 beskriver meromkostningerne med flere detaljer.

Meromkostningen per årsnettoafregnet egenproducent er beregnet til DKK ca. 150-350 per år inkl. moms baseret på, at meromkostningerne fordeles på 84.700 egenproducenter, mens meromkostningen til de øvrige forbrugere er estimeret til at udgøre mellem DKK 0 og 10 per år inkl. moms.

En model hvor udrulning til de årsnettoafregnede egenproducenter holdes tilbage indtil 2021 vil udskyde problemet, men ikke sikre uændrede vilkår hverken for egenproducenterne eller de øvrige elforbrugere. Tværtimod er omkostningerne ved denne model også i samme størrelsesorden som meromkostningen ved en fuld udrulning af flexafregning.

4.2.6 Delkonklusion

På ovenstående baggrund vurderes det ikke muligt at udforme en elmarkedsmodel, der kan sikre uændrede vilkår for de egenproducenter, som i dag har årsbaseret nettoafregning. Primært fordi årsnettoafregning af momsen på elindkøbet ikke vil kunne opretholdes som følge af landskatteretskendelsen fra efteråret 2016. Men også fordi modellerne indebærer en risiko for, at egenproducenternes elleverandør vil videreføre deres meromkostninger til egenproducenterne. Endelig er indførelse af et nyt forsyningspligtprodukt uforeneligt med det nye Elmarkedsdirektiv, som netop nu er til forhandling.

5. Konklusion

Dette notat har behandlet i alt 14 alternative løsningsmodeller til implementering af flexafregning overfor de årsnettoafregnede egenproducenter inddelt i to forskellige modeltyper: Kompensationsmodeller og Elmarkedsmodeller. Alle modeller er blevet beskrevet og vurderet ud fra, om de sikrer uændrede økonomiske vilkår for de årsnettoafregnede egenproducenter, om de er juridisk mulige indenfor rammerne af den nugældende og forventede fremtidige lovgivning og EU-regulering, og om de økonomisk kan implementeres, uden at andre forbrugere får en stor regning.

Ingen af de 14 modeller vil kunne opfylde alle tre kriterier, fordi de er uforenelige med landsskatteretskendelse fra efteråret 2016, om at årsnettoafregning af momsen på elindkøbet ikke længere kan opretholdes, eller fordi de på anden vis ikke lever op til EU-reglerne om statsstøtte, moms eller energibeskatning, eller fordi de ikke vil kunne sikre uændrede økonomiske vilkår til alle de knap 85.000 årsnettoafregnede egenproducenter.

Det er dog muligt, at nogle af de årsnettoafregnede egenproducenter vil kunne opnå en momsbesparelse ved at lade sig momsregistrere frivilligt med tilbagevirkende kraft.

Bilag 1 – Eksempel på beregning af meromkostning på elindkøbet

Årsbaseret nettoafregner - Hvad betyder omlægning til flexafregning for dig!

Indtast dine samlede målte størrelser i de gule felter herunder:

Overskudsproduktion (leveret til nettet)	3.600 kWh / år
Elforbrug (trukket fra nettet)	4.100 kWh / år

Hidtidig års-afregningsgrundlag:

Netto års forbrug	500 kWh / år
Netto års overskud	0 kWh / år

Anslået merudgift -472,50 kr.

Bemærk at afregningen af tariffer, PSO og elafgift **ikke** ændres ved omlægningen.

De detaljerede opgørelser ses på næste fane.

Regneeksempel på konsekvensen af implementering af flexafregning for kunder med årsbaseret nettoafregning.

Input fra forsiden.

Felter der ændres som følge af ændret afregningsform

De brugte priser er kun eksempler, da de kan variere over tid og være afhængige af lokale forhold.

I markedsprisen er forudsat en fortjeneste til elleverandøren på 10%

Energi:

Overskudsproduktion (leveret til nettet)	3.600 kWh / år
Elforbrug (trukket fra nettet)	4.100 kWh / år
Netto års forbrug	500 kWh / år
Netto års overskud	0 kWh / år

Priser:

Markedspris (10% fortjeneste på forbrug)	0,4813 kr/kWh m. moms	0,385 kr/kWh u. moms	0,35 kr/kWh ren spotpris u moms
Lokal nettatarif	0,2500 kr/kWh m. moms	0,200 kr/kWh u. moms	
Transmissions net- og systemtarif	0,1038 kr/kWh m. moms	0,083 kr/kWh u. moms	
PSOtarif	0,2163 kr/kWh m. moms	0,173 kr/kWh u. moms	
Elafgift	1,1375 kr/kWh m. moms	0,910 kr/kWh u. moms	

Nuværende afregning:			
	kWh	kr/kWh	kr
Købt Markedsel	500	0,481	-240,63
Betalt Lokal nettarif	4.100	0,250	-1.025,00
Betalt transmissionstarif	500	0,104	-51,88
Betalt PSOtarif	500	0,216	-108,13
Betalt Elafgift	500	1,138	-568,75
Pristillæg års overskudsproduktion	0	0,6	0,00
Samlet elregning			-1.994,38
Med flexafregning			
	kWh	kr/kWh	kr
Købt Markedsel	4.100	0,481	-1.973,13
Betalt Lokal nettarif	4.100	0,250	-1.025,00
Betalt transmissionstarif	500	0,104	-51,88
Betalt PSOtarif	500	0,216	-108,13
Betalt Elafgift	500	1,138	-568,75
Solgt leveret til nettet	3.600	0,350	1.260,00
Pristillæg års overskudsproduktion	0	0,25	0,00
Samlet elregning			-2.466,88
Merudgift			-472,50

'Købt Markedsel' svarer til 'Elindkøbet'.

Eksemplet er baseret på et regneark, som indgår i Energinet's metodeanmeldelse.

Kilde: Energinet's metodeanmeldelse fra juni 2017, Bilag 1 - Energinet.dk's metoder for flexafregning - Tillæg vedr. årsbaseret nettoafregning, som kan findes på <https://energinet.dk/EI/Rammer-og-regler/Markedsforskrifter-metodeanmeldt---processide>.

Bilag 2 – Beskrivelse af meromkostninger ved de alternative elmarkedsmodeller set i forhold til den af Energinet anmeldte model

Et X i nedenstående tabel indikerer om meromkostningen er relevant for hver enkelt alternativ elmarkedsmodel. Bemærk at meromkostninger kategoriseret som 'øvrige afledte' ikke er værdiansat i de estimater, der indgår i de økonomiske vurderinger. Skemaet skal ses som 'vejledende' for hvilke omkostningsvurderinger, der er lagt ned over de enkelte modeller.

Legend til tabellen:

- Model 10: Markedet rettes op, ved at den samlede overskudsproduktion sælges ind i markedet på central basis (svarer til Model 2 fra Arbejdsgruppen vedr. implementering af flexafregning)
- Model 11: Markedet rettes for akutte fejl/problemer via nettabet
- Model 12: Elhandelsvirksomhederne overtager handel med kundens produktion fra Energinet
- Model 13: Vente med udrulning af flexafregning overfor de årsnettoafregnede egenproducenter til 2021

		Model 10	Model 11	Model 12	Model 13
	Beskrivelse af meromkostninger				
Administrative meromkostninger	<p>Opretholdelse af skabelonafregning/årsafregning herunder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Systemvedligehold – omfatter fx vedligehold af funktionalitet til håndtering af skabelonafregning, systemopdatering, nye projekter hvor der skal tages hensyn til skabelonafregning, fejlretning, test osv. 2. Drift – omfatter løbende drift og kundeprocesser fx afregning, kundespecifik fejlhåndtering, kundehenvendelser (gruppen er ikke de nemmeste at håndtere) osv. 3. Forretning – omfatter forståelse for afregningsprincipper og vilkår, træning, product management fx krav til særlige kontraktformuleringer m.m., kommunikation og web (særlige krav til design, visning osv. for egenproducenter i afregningsgruppe 6) 4. Regulering og markedsrammer – omfatter orientering om og håndtering af ny regulering og særvilkår, der tager hensyn til skabelonafregning, Datahub design, forskrifter osv. <p>Omkostning påfalder principielt alle aktører, også elhandelsvirksomheder, der i dag ikke har egenproducenter i afregningsgruppe 6, da disse på et senere tidspunkt kan blive tvunget til at påtage sig disse kunder og dertil hørende opgaver => beredskab, IT m.v. skal være på plads.</p>	X	X		(1)

	Mulighed for at egenproducenterne frit kan vælge flexafregning	X	X	X	
	Beregningsmodul til DataHub til beregning af produktion per netområde samt andre Datahub tilpasninger.	X			
	Afledte udviklingsomkostninger til håndtering af specielle gruppe 6 problemstillinger frem til 2032.	X	X		X
	Begrænsning af muligheder for optimering af Datahub drift, forskrifter m.v. her begrænsning i mulighed for at kunne gennemføre hurtigere engrosafregning.	X	X		
	Administrative operatøromkostninger ifm. udbud og administrativ håndtering af balanceansvar.	X	X		
	Aftale og administration ved at overtage balanceansvaret.			X	
	IT-mæssig udvikling til håndtering af produktion i detail-/kundeafregning.			X	
	Afledte kundeservice-omkostninger samt omkostninger til tilpasning af kundeaftaler, varsling m.v.			X	
	Større krav til kundekommunikation, da dele af markedet ikke kan konverteres til Flexafregning. Forventning om øgede klagemængder og håndtering af heraf afledte initiativer på brancheniveau etc.				X
	Håndtering af nødvendig IT-Implementering af Flexafregning over flere omgange/længere tid.				X
	Usikkerhed om endelig model, da politisk tilgang kan ændre sig og skabe nye problemstillinger.				X
Markedsmæssige meromkostninger	Operatøromkostninger som følge af køb/salg af prod.volumen og effekt af prisforskelle.	X	X		
	Afledte balanceomkostninger sfa. dårlige prognosegrundlag - vil ikke være zero-sum for Danmark grundet brug af udenlandsk regulerkraft og intradag handel.	X	X		X
	Netselskabet tvinges til at indkøbe nettab efter en skabelonkurve, som består af nettabet i kombination med egenproducenternes forbrug og produktion, og skabelonkurven forvrides. Forvriddningen vil variere pr. netselskab, men på landsplan er den større end overskudsproduktionen på 400 GWh, da kundernes overskudsforbrug i afregningsgruppe 6 også forvrider. Vi kender ikke disse tal, og kan derfor ikke sætte økonomi på, men alt andet lige skal der indkøbes mindre nettab om sommeren, hvor priserne traditionel er lave og mere nettab om vinteren, hvor priserne er højere.	X	X		X
	Forøget nettab samt nettab følger ikke fysikken (påvirker	X	X		X

	prisprofilen, senere nettabsafregning, fikseringsproblematik).				
	Evt. øgede ubalanceomkostninger for elhandelsvirksomheder, der måske ikke kan hentes hjem på kundeaftaler.			X	
Øvrige afledte meromkostninger	Begrænset mulighed for indførelse af bruttotarifering eller lignende omkostningsægte tarifering af TSO-tariffer pga. beslutning om at friholde kunder i afregningsgruppe 6 for meromkostninger.	X	X	X	X
	Elhandelsvirksomheder ønsker ikke at deltage i konkursfordelingsordningen pga. risiko for at få gruppe 6 kunder med heraf følgende omkostninger.	X	X	X	X
	Der er forvriddningseffekter i forhold til TSO-tariffer, hvis nogle kunder ikke betaler de omkostninger, som de giver anledning til, og solcellekunder udnytter transmissionsnettet præcis lige så meget pr. brutto-kWh som andre kunder. Herudover er der en nemmere og enklere kundediolog, hvis energi, system og transmissionstarif samt distributionstarif afregnes efter samme energimængder.	X	X		X
	Flexafregning muliggør, at både tarif-omsætning og nettabsomkostning kan opgøres endeligt umiddelbart efter årsskiftet., mens skabelonafregning udskyder det 1,3 år, og revisorer og økonomifolk forstår grundlæggende ikke dette regime. Aktørerne bruger en hel del tid hvert år på at betrygge dem i, at man følger markedsmodellen, men det koster tid. Det vurderes, at skabelonafregning og de tilhørende tidsmæssige forsinkelser og usikkerheder skønsmæssigt koste 300.000 kr/år. Denne omkostning er ikke indført i estimatet.	X	X		X

(1): Fastholdelse af større andel af skabelonkunder i længere periode end forventet pålægger aktører lidt øgede driftsomkostninger over perioden og stigende frem mod 2021. Hertil systemvedligehold, der dog alt andet lige skal ske alligevel indtil 2021 - i hvert fald for elhandelsvirksomhederne. Generelt koster hvert års udskydelse, men det kan være svært at sætte præcise tal ind.